

IOM International Organization for Migration
OIM Organisation Internationale pour les Migrations
OIM Organización Internacional para las Migraciones

INFORMATOR: UJEDINJENO KRALJEVSTVO

1. Osnovne informacije

Glavni grad: London
Stanovništvo: 60.245.000
Ukupna površina: 242.514 km²
Glavni jezici: engleski
Valuta: britanska funta (GBP)
Stopa nezaposlenosti: 5,0%

2. Opšti uslovi za ulazak i boravak

Dozvola za ulazak

Od vašeg državljanstva i svrhe boravka će zavisi da li je potrebno da se prijavite za vizu za Ujedinjeno Kraljevstvo. Služba za vize Ujedinjenog Kraljevstva ima formular za vizu, koji se može naći na njihovom web sajtu, i koji se može koristiti da se odredi da li vam treba viza, odnosno koja vam dozvola treba za ulazak u Ujedinjeno Kraljevstvo.

<http://www.ukvisas.gov.uk/en/aboutus/enquiries/contactus>

Državljanima Albanije, Bosne i Hercegovine, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije i Srbije moraju imati vizu za ulazak u Ujedinjeno Kraljevstvo.

Da biste se prijavili za vizu (dozvolu za ulazak) u nekoj britanskoj ambasadi ili konzulatu, morate upotrebiti formular VAF1 – koji možete dobiti na adresi <http://www.ukvisas.gov.uk/resources/en/docs/1903073/vaf1>

Možete se prijaviti *online*, na ovim web adresama:

Albanija:

<http://www.britishembassy.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1050510483373>

Bosna i Hercegovina

<http://www.britishembassy.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1106661028697>

Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija:

<http://www.britishembassy.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1047661274821>

Hrvatska, Crna Gora, Srbija <https://www.visainfoservices.com/Pages/Welcome.aspx>

Ovaj informator izrađen je u okviru projekta AENEAS 2006: Izgradnja kapaciteta, informisanje i podizanje svesti u cilju promovisanja uredne migracije na području Zapadnog Balkana. Projekat finansira Evropska Unija uz pomoć Švajcarske federalne kancelarije za migracije i Nemačke federalne kancelarije za migracije i izbeglice

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Federal Office
for Migration
and Refugees

Ispunjavanje uslova

Da biste došli u Ujedinjeno Kraljevstvo kao posetilac, morate biti u stanju da pokažete da:

- Ujedinjeno Kraljevstvo želite posetiti na ne duže od šest meseci;
- planirate da napustite zemlju na kraju posete;
- imate dovoljno novca da se pobrinete za ishranu i smeštaj bez potrebe da radite ili koristite državnu pomoć, ili će vas izdržavati i primiti rodbina ili prijatelji;
- nemate nameru da građanstvu naplaćujete pružene usluge ili primljenu robu;
- nemate nameru da pohađate školu, i možete pokriti troškove povratka ili nastavka putovanja.

Ako želite da se bavite poslovnom aktivnošću tokom posete, morate pokazati i da:

- obično živite i radite u inostranstvu i nemate planova da se trajno smestite u Ujedinjenom Kraljevstvu, i
- ne planirate da radite, proizvodite robu ili pružate usluge u Ujedinjenom Kraljevstvu.

Potrebna dokumentacija:

- pismo od poslodavca kojim vam daje odsustvo s posla za navedeni period. Takvo pismo treba naznačiti i koliko ste dugo tu zaposleni, na kakvom poslu ili poslovima, i kad se očekuje od vas da se vratite na posao;
- ako ste samozaposleni, dokaz o vašim poslovnim aktivnostima i finansijskom statusu;
- dokaz o vlasništvu nad imovinom u svojoj zemlji;
- ako ste student pismo od škole ili fakulteta kojim se naznačava šta studirate, kad nastava počinje i završava, i kad počinje period raspusta tokom kojeg planirate posetiti Ujedinjeno Kraljevstvo;
- korisno je i ako možete pokazati da imate porodične i društvene veze i obaveze kojima se vraćate;
- dokaz o konkretnim planovima za putovanje;
- bankovni izveštaji koji pokrivaju period od nekoliko meseci, i
- dokaz o sopstvenoj ušteđevini.

Prijava za dozvolu ulaska za posetioce može se podneti u bilo kom britanskom diplomatskom predstavništvu koji ima službu za vize. Prijave za sve druge dozvole za ulazak moraju se podneti britanskom diplomatskom predstavništvu u zemlji ili na teritoriji gde živite. Spisak britanskih diplomatskih predstavništava imate u daljem tekstu.

Produžetak boravka

Ako u Ujedinjeno Kraljevstvo dolazite kao posetilac, najduže što možete ostati je šest meseci. Ako ste dobili dozvolu ulaska na tri meseca (što će se videti na pečatu u vašem pasošu), a želeli biste produžiti boravak na maksimalnih šest meseci, morate se prijaviti uz formular FLR (O). Popunjen formular morate poštom poslati pre nego što vam istekne dozvola boravka. Formular za prijavu sadrži detalje gde da ga popunjenog pošaljete, kolika je naknada i kakva je dodatna dokumentacija potrebna. Sva dokumenta moraju biti originali, osim ako nemate dobar razlog zašto ih ne možete priložiti svom zahtevu.

Sa posetilačkom vizom ne možete:

- raditi sa ili bez naknade,
- proizvoditi robu ili pružati usluge u Britaniji, ili
- javno prodavati robu ili usluge.

Korisni linkovi za pitanja ulaska i viza

Foreign & Commonwealth Office [Ministarstvo]	Konzularna služba 24-osatni broj za hitne pozive: 020 7008 1500	
---	---	--

spoljnih poslova]		
	http://www.fco.gov.uk/en/about-the-fco/embassies-and-posts/	Lista britanskih diplomatskih predstavništava i kontakata
	http://www.fco.gov.uk/en/about-the-fco/what-we-do/building-strong-relationships-ol/foreign-embassies-in-uk/	Strane ambasade u Britaniji
UK Border Agency [Granična služba]	http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/visitingtheuk/Enteringtheuk/en/tryclearance/	Informacije o uslovima za vizu, prijavama itd.
	http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/policyandlaw/immigrationlaw/immigrationrules/appendix1/	Prilog 1 – Lista zemalja za koje je potrebna viza za ulazak u Britaniju
	http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/visitingtheuk/passingthroughtheuk/documents/transitwithoutvisa/	Lista zemalja za koje ne važi tranzitna viza bez povlastica
	http://www.ukvisas.gov.uk/en/aboutus/enquiries/contactus	Formular za traženje vize
	Ako ste izvan Britanije, pozovite najbliži visa application centre : (centar za podnošenje zahteva za vizu) Formulari za prijavu: (+44) (0)20 7008 8308 Tekst-telefon: +44 (0)20 7008 8457	
UK Visa Services [Služba za vize]	UK Visa Services, Foreign and Commonwealth Office, King Charles Street, London, SW1A 2AH. Tel.: 0845 010 5555	Ako ste izvan Britanije, stupite u kontakt sa najbližim britanskim diplomatskim predstavništvom.
	http://www.ukvisas.gov.uk/en/	Informacije za tražioce viza
	http://www.ukvisas.gov.uk/resources/en/docs/1903073/vaf1	Formular za prijavu (VAF1): Viza za posetioce
	http://www.ukvisas.gov.uk/resources/en/docs/1903073/vaf1guide	Uputstvo za VAF1

Britanska ambasada u Albaniji

Rruga Skenderbeg 12

Tirana

Telefon: (355) 4 223 4973/4/5

Fax: (355) 4 224 7697

Website: <http://www.britishembassy.gov.uk/albania>

Britanska ambasada u Bosni i Hercegovini

Sarajevo

Tina Ujevića 8: ambasada, administracija

Petrakijina 11: konzularno, vizno i komercijalno odeljenje, međunarodna saradnja i mediji

Centrala: (387) 33 282 200

Telefon: (387) 33 282 200 ured i administracija

(387) 33 204 781/2/3 komercijalno, vizno, konzularno i odeljenje za međunarodnu saradnju

Fax: (387 33) (28) 2203 ured i administracija

(387 33) (20) 4780 vizno, konzularno, komercijalno i odeljenje za međunarodnu saradnju

Email: ConsularEnquiries.sarajevo@fco.gov.uk

Email: VisaEnquiries.sarajevo@fco.gov.uk

Website: <http://www.britishembassy.gov.uk/bih>

Banja Luka

Simeuna Džaka 8

Centrala: (387) 51 212 395/216 842

Telephone: (387) 51 212 395/216 842

(387) 65 512 698 (mob.)

Fax: (387) 51 216 842

Email: sarajevoBLOffice.sarajevo@fco.gov.uk

Britanska ambasada u Hrvatskoj

Ivana Lučića 4, 10000 Zagreb
Tel: (385)(1) 6009 100
(385)(1) 6009 122 vizno i konzularno odeljenje
Fax: (385)(1) 6009 111 ambasada
(385)(1) 6009 298 vizno i konzularno odeljenje
Email: Zagreb.visaenquiries@fco.gov.uk
Website: <http://www.britishembassy.gov.uk/croatia>

Britanska ambasada na Kosovu

Ismail Qemajli 6, Arberi, Dragodan, Pristina
Telefon: (381) (38) 249 559
Fax: (381) (38) 249 799
Email: mailto:britishembassy.pristina@fco.gov.uk

Britanska ambasada u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji

Salvador Aljende br. 73, Skoplje 1000
Telefon: (00) (389) (2) 3299 299
Fax: (00) (389) (2) 3179 729
(00) (389) (2) 3179 726 konzularno i vizno odeljenje
Email: Consular.Skopj@fco.gov.uk
Website: <http://www.britishembassy.gov.uk/macedonia>

Britanska ambasada u Crnoj Gori

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 149, prvi sprat, br.3, 81000 Podgorica
Telefon: (382) (81) 205 460
Fax: (382) (81) 205 441
Email: podgorica@britishembassy.cg.yu
Website: <http://www.britishembassy.gov.uk/montenegro>

Britanska ambasada u Srbiji

Resavska 46, 11000 Beograd
Centrala: (381) (11) 2645 055
Telefon: (381) (11) 2645 055
(381) (11) 3615 660
(381) (11) 3060 900
Fax: (381) (11) 2659 651
(381) (11) 3061 089 ambasada
(381) (11) 3061 072 konzularno i vizno odeljenje
(381) (11) 3061 059 komercijalno odeljenje
(381) (11) 3061 077 informacije
Website: <http://www.britishembassy.gov.uk/serbiaandmontenegro>

3. Imigracija u svrhu zaposlenja

a. Uslovi ulaska i boravka za strane radnike

U Britaniji postoje različite programe za različite kategorije radnika koji žele dobiti radne dozvole. Svaka kategorija ima različite uslove, sa ciljem da se uredi migracija radne snage i da se popuni nedostatak kvalifikovanih radnika u Britaniji.

1) Radna dozvola

Britanija pripada Evropskom ekonomskom području (EEA). Državljeni zemalja iz Evropskog ekonomskog područja mogu raditi u Britaniji ili bilo kom drugom delu Područja bez ograničenja. Državljeni drugih zemalja pokriveni su propisima o imigraciji i obično će im za zaposlenje u Britaniji trebati radna dozvola. Radne dozvole važe do određenog datuma. Neki aranžmani sa radnim dozvolama odnose se samo na kategorije kraće imigracije, dok druge mogu biti put ka stalnom

boravku (naseljenju) u Britaniji. Osoba mora biti imenovana na određeno radno mesto, obično na puno radno vreme, i tada će postati zaposlena kod britanskog poslodavca, sa svim relevantnim odredbama vezanim za ugovor o zaposlenju u Britaniji.

Samo poslodavac može tražiti radnu dozvolu.

Izuzeci od obaveze traženja radne dozvole

Prema propisima o imigraciji, državljani zemalja izvan Evropskog ekonomskog područja koji traže ulazak u zemlju u svrhu zaposlenja ne moraju tražiti radnu dozvolu ako zadovoljavaju jednu od sledećih kategorija i ako su prethodno pribavili, ako je bila potrebna, dozvolu za ulazak od nekog britanskog diplomatskog predstavništva u inostranstvu:

- oni koji u Britaniju dolaze da pokrenu nove poslovne aktivnosti ili da preuzmu postojeće kao partner ili direktor, ili kao samostalni trgovac,
- tzv. radni turisti, koji će raditi kao sastavni deo odmora,
- oni koji ulaze u Britaniju po Programi imigracije visokokvalifikovane radne snage,
- predstavnici inostranih firmi koji uspostavljaju podružnicu ili filijalu u Britaniji,
- nastavnici i jezički asistenti po odobrenim programima razmene,
- sezonski radnici u poljoprivrednim kampovima, po odobrenim programima,
- lekari i stomatolozi koji su diplomirali na medicinskom ili stomatološkom fakultetu priznatom u Britaniji, i koji će obaviti dvogodišnji staž,
- inovatori, investitori, osobe koje brinu o deci, pomoć u kući, pisci, kompozitori i umetnici.

Postoji šest različitih radnih dozvola:

1. Poslovna i komercijalna:

Poslovni i komercijalni aranžman omogućava poslodavcima u Britaniji da zapošljavaju ljude koji su izvan Evropskog ekonomskog područja, da popune slobodno radno mesto koje inače može popuniti domaći radnik.

2. Programi za obuku i iskustvo (TWES)

Programi za obuku i iskustvo (TWES) omogućavaju ljudima izvan Evropskog ekonomskog područja da se obučavaju na radnom mestu za neku stručnu ili specijalizovanu kvalifikaciju, ili da steknu određeno radno iskustvo.

3. Sport i razonoda

4. Studentski staž

5. Generalni sporazm o prometu uslugama (GATS)

Aranžman GATS omogućava zaposlenima firmi koje se nalaze izvan Evropske unije da rade u Velikoj Britaniji u sklopu ugovora koji njihovom poslodavcu daje organizacija iz Britanije.

6. Sektorski programi (SBS)

Sektorski programi (SBS) omogućavaju poslodavcima iz ove zemlje da zapošljavaju ljude izvan Evropskog ekonomskog područja, da popune slobodna radna mesta koja ne mogu popuniti domaći radnici. SBS se zasniva na posebnim segmentima (tj. sektorima) tržišta rada.

Prijave za radnu dozvolu rešava *Work Permits (UK)*, služba koja pripada Direkciji za imigraciju i državljanstvo Ministarstva unutrašnjih poslova [Home Office Immigration and Nationality Directorate]. Zahtevi se obično rešavaju u roku od četiri do pet dana.

Za radno mesto:

1. Detaljan opis poslova.

Za kandidata:

1. Kopije detaljnih referenci poslodavca, koje pokrivaju najmanje tri godine rada kandidata. Takve reference moraju biti na zaglavlju poslodavca, i moraju potvrđivati datum početka i završetka zaposlenja, zvanje i detaljno objašnjenje dužnosti i obaveza datog mesta, zajedno sa svim tehničkim veštinama eventualno potrebnim za to mesto.

2. Kopije svih tercijarnih i/ili stručnih kvalifikacija.
3. Kopija ranije radne dozvole/radnih dozvola kandidata.
4. Kopija pasoša.
5. Biografija.
6. Detalji o plati i drugim naknadama koje će kandidat primiti.
7. Detalji o lokaciji/lokacijama gde će kandidat u Britaniji raditi.

Posebni uslovi postoje za svaki od programa za radnu dozvolu. Detaljne informacije ćete naći u tekstu odgovarajućeg uputstva.

<http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/workingintheuk/workpermits/>

2) Sistem na osnovu bodova: Nivo 1 – Program za visokokvalifikovane migrante (HSMP)

Sistem imigracije na osnovu bodovnih nivoa

Uređivanje migracije radne snage u Britaniji vodi se u okviru sistema imigracije na osnovu bodovnih nivoa, uključujući i sistem za državljane zemalja izvan Evropske unije koji žele raditi, studirati ili se obučavati u Britaniji, i uveden je 2008. godine. Sistem će biti podeljen u pet nivoa koji pokrivaju visokokvalifikovane migrante, radne dozvole, studente, radne turiste, kao i skoro sve druge rute koje vode zaposlenju, studiranju, poslovnoj aktivnosti ili investicijama.

Novi sistem imigracije će zameniti trenutnih osamdesetak ruta. Svaki nivo će imati različite uslove, prava i zahteve koje će postavljati pred migrante koji žele da rade u Britaniji.

Sistem se uvodi u fazama. Britanija je nedavno objavila informacije o Nivou 1, prvom nivou koji će se uvesti početkom 2008. Prvi nivo, namenjen visokokvalifikovanim migrantima, deliće se u podkategorije u kojima će biti visokokvalifikovani migranti, preduzetnici, investitori i strani diplomirani studenti sa britanskih obrazovnih ustanova.

Bodovna struktura

Svaki nivo od migranta traži da osvoji određeni broj bodova da bi dobio dozvolu za ulazak ili boravak (stalni) u Britaniji. Bodovi se dodeljuju po različitim kriterijumima, specifičnim za svaki nivo. U Nivoima 1 i 2, bodovi se dodeljuju po kriterijumima kao što su godine starosti, ranija ili očekivana plata, i kvalifikacije. Sistem je sličan sadašnjem Programu za visokokvalifikovane migrante (HSMP), koji se pokazao vrlo uspešnim.

Nivo 1 (Opšti) – «visokokvalifikovani radnik» za cilj ima da omogući visokokvalifikovanim ljudima da dođu u Britaniju i potraže mogućnosti zaposlenja ili samozaposlenja. Za razliku od radnih dozvola ili programa za poslovne ljude, ne morate imati ponudu za posao ili detaljan poslovni plan da biste se prijavili za Nivo 1 (Opšti) – visokokvalifikovani radnik. Kad se prijavite, bodovi vam se dodeljuju na osnovu kvalifikacija, ranijeg nivoa zarade, iskustva u Britaniji, godina starosti, znanja engleskog jezika i dostupnih sredstava za izdržavanje.

Britanija će prijave za Nivo 1 (Opšti) tokom 2008. početi da prima iz svih zemalja osim Indije. Do tada, ako niste u Britaniji, već u nekoj drugoj zemlji osim Indije, možete se i dalje prijavljivati po Programu za visokokvalifikovane migrante:

<http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/workingintheuk/hsmp/>

(3) Međunarodni diplomantski program

Međunarodni program za diplomirane studente pokrenut je 1. maja 2007. godine i zamenjuje Program za diplomirane studente prirodnih i tehničkih nauka. Ako ste iz zemlje koja je izvan Evropskog ekonomskog područja, a diplomirali ste u Velikoj Britaniji, ovaj program vam omogućava pristup zaposlenju ili samozapošljavanju u Velikoj Britaniji. U Britaniji možete provesti do 12 meseci radi sticanja iskustva. Ako želite da ostanete u Britaniji i nakon tog vremena, morate se prijaviti pod novom kategorijom imigracije.

<http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/workingintheuk/igs/>

(4) Program za praktično kliničko i stomatološko iskustvo

<http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/workingintheuk/clinicalattachments/>

(5) Program za nove talente u Škotskoj:

Program za rad u Škotskoj deo je inicijative škotske vlade za nove talente. Ova inicijativa podstiče ljude koji nisu iz Britanije da dođu da žive i rade u Škotskoj, a one koji su rođeni u Škotskoj podstiče da ostanu i svoje karijere tu započnu ili nastave. Nema nikakvih ograničenja u pogledu vrste posla koji možete raditi, ako dozvolu boravka u Škotskoj dobijete u sklopu ovog programa.

<http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/workingintheuk/freshtalent/>

(6) Kvalifikovane medicinske sestre i babice iz inostranstva

Ako dođete u Britaniju kao kvalifikovana strana medicinska sestra, dobićete dozvolu da uđete i boravite u Velikoj Britaniji na period od najduže 18 meseci. Po isteku perioda od 18 meseci, od vas će se očekivati da napustite Veliku Britaniju.

<http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/workingintheuk/overseasqualifiednurses/>

(7) Program za *Au pair*

Program za *Au pair* čuvanje dece za cilj ima da mladima iz nekih zemalja pruži priliku da dodju u Ujedinjeno Kraljevstvo na kraći period, da bi radili u porodici koja govori engleski. Od vas se očekuje da radite do pet sati dnevno za porodicu u kojoj se govori engleski. Porodica će vam obezbediti sopstvenu sobu i nedeljni džeparac.

Dodatne informacije:

- Međunarodna asocijacija za au-pair: www.iapa.org
- Britanska asocijacija au-pair agencija: www.bapaa.org.uk
- Website Agencije za granične poslove:
<http://www.bia.homeoffice.gov.uk/workingintheuk/aupairs/whattoexpect/>

(8) Zabavljači

<http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/workingintheuk/entertainers/>

(9) Lekari i stomatolozi na postdiplomskim studijama

<http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/workingintheuk/postgraduatoctorsanddentist/>

Za sveobuhvatnu listu svih kategorija, vidi: <http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/workingintheuk/>

b. Sektori tržišta rada i nedostaci

Na domaćem tržištu rada postoje nedostaci radne snage sa adekvatnim kvalifikacijama. Poslodavac može, shodno tome, tražiti radnu dozvolu bez potrebe da prethodno dokazuje da slobodno radno mesto ne može popuniti sa domaćeg tržišta rada.

- Nedostatak kvalifikovane radne snage obično se pojavljuje u upravljanju otpadom, upravljanju logistikom i kontroli saobraćaja, kod osoblja za prodaju, montera (i za vozila i u fabrikama), vozača (specijalna i dostavna vozila), sakupljača (reciklaža), naučika i inženjera, u sektori izgradnje, nauke i tehnologije (za stručnjake nižeg nivoa), kod nastavnika i istraživačkih radnika, u poslovnom i sektoru javne službe, među stručnjacima nižeg ranga za zdravstvene i socijalne radnike, među zdravstvenim radnicima.
- Nedostaci se pojavljuju i u sektoru i zvanjima nižih kvalifikacija, poput poljoprivrede, u uslužnim delatnostima, izgradnji i zdravstvenoj nezi, u osnovnim zanimanjima, kao i u poslovima vezanim za proizvodne i skladišne pogone.

c. Informacije i website adrese za traženje posla

Department for Work and Pension [Ministarstvo rada i penzionog osiguranja]	http://www.dwp.gov.uk/	Informacije o zapošljavanju, porezima, brojevima državnog osiguranja, tržištu rada, itd.
Jobseeker Direct	Telefon: 0845 60 60 234	Najnoviji oglasi za slobodna radna mesta i pomoć pri pronalaženju posla
Jobcentre Plus	http://www.jobcentreplus.gov.uk/JCP/Aboutus/Ouroffices/index.html Jobcentre Plus Secretariat: Level 1 Steel City House West Street Sheffield, S1 2GQ	Profesionalna, moderna i besplatna služba sa mrežom kancelarija i kontakata u celoj Britaniji.
Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform [Ministarstvo za poduzetništvo i regulatornu reformu]	http://www.berr.gov.uk/	Informacije o poslovnim prilikama u Britaniji
Directgov	http://www.direct.gov.uk/en/Employment/Jobseekers/LookingForWork/DG_10030134	Baza podataka za traženje posla
Work Gateways	http://www.workgateways.com/search.php	Informacije o radu u Britaniji, baza podataka za traženje posla.
European Researcher's Mobility Portal [portal za pretraživanje mogućnosti istraživačkog rada]	http://www.ec.europa.eu/eracareers/index_en.cfm	Slobodna radna mesta po zemljama i po području istraživačkog rada.
Website adrese za traženje posla	http://www.jobsite.co.uk/ http://www.jobsearch.co.uk/ http://www.clickajob.co.uk/ http://www.newjobdirect.co.uk/ http://jobsearch.monster.co.uk/ http://www.jobs1.co.uk/ http://www.jobisjob.co.uk/	Baza podataka za poslove po kategorijama i vrstama posla.

Novine	Guardian Jobs: http://www.jobs.guardian.co.uk/ Daily newspaper: http://dailynewspaper.co.uk/ The Mirror: http://www.mirror.co.uk/ The Sun: http://www.thesun-uk.com/ The Economist: http://www.economist.co.uk/ Sunday Times: http://www.timesonline.co.uk/tol/news/ Sunday Mirror: http://www.sundaymirror.co.uk/	
---------------	--	--

4. Imigracija u svrhu školovanja

a. Uslovi ulaska i boravka za studente

VIZA

Ako dolazite da studirate na ne duže od šest meseci, u Britaniju možete doći kao «**student posetilac**» ili kao «**student**». Ako odaberete da dođete kao «student posetilac»:

- nećete imati pravo da radite (čak ni u sklopu studija),
- nećete imati pravo da se prijavite za duži boravak u Britaniji, ako vam se školovanje produži.

Ako želite da dođete u Britaniju kao «student» na više od šest meseci, morate se prijaviti za «dozvolu ulaska» kod neke britanske misije (ambasade, visokog komesarijata ili generalnog konzulata) u svojoj zemlji, pre nego što krenete.

Ako ste iz jedne od dole navedenih zemalja, onda ste **građanin kome treba viza**:

Albanija, Bosna i Hercegovina, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Crna Gora i Srbija.

Uslovi za studente

Državljanima izvan Evropskog ekonomskog područja moraju imati dozvolu za ulazak u Britaniju. Po sistemu useljenja u Britaniju, ta se dozvola zove «*leave to enter*», tj. dozvola ulaska. Uslovi koje osoba koja želi ući u Britaniju kao student mora ispuniti su da je takva osoba:

1. upisana na studije na ustanovi koja je uvedena u Registar obrazovnih ustanova Ministarstva obrazovanja Britanije;
2. upisana na studije:
 - na visokoškolskoj ustanovi koja se finansira javnim sredstvima, koja ima evidenciju upisa i pohađanja koja je dostupna Agenciji za granične poslove Britanije;
 - na verodostojnoj privatnoj ustanovi, ili
 - na nezavisnoj školi koja se zasebno plaća;
3. u stanju je i namerava da pohađa:
 - priznate redovne studije na visokoškolskoj ustanovi koja se finansira javnim sredstvima;
 - redovne studije koje podrazumevaju pohađanje nastave na jednoj ustanovi od najmanje petnaest sati sedmične nastave iz jednog ili više srodnih predmeta; ili
 - redovne studije na nezavisnoj školi koja se zasebno plaća.
4. ako je takvoj osobi manje od 15 godina, da je upisana na nezavisnu školu koja se zasebno plaća, na redovnu nastavu koja zadovoljava kriterijume Zakona o obrazovanju iz 1944., i
5. da namerava napustiti Britaniju na kraju studija (osim onih koji će steći akademski stepen i koji se nadaju da će nakon završetka studija ostati i raditi, pod uslovom da ih ne sponzorise njihova vlada ili neka međunarodna agencija za stipendiranje) i
6. ne namerava se baviti poslovnom aktivnošću ili se zapošljavati u Britaniji, osim povremenog rada ili rada tokom raspusta, uz saglasnost Ministra rada, i
7. u stanju je da pokrije troškove škole i smeštaja, i da izdržava sebe i eventualne izdržavane članove porodice bez potrebe da se zapošljava ili bavi poslovnom aktivnošću ili koristi sredstva javne pomoći.

Uslovi za «studente posetioce»

Ako dolazite u Britaniju kao posetilac sa ciljem studiranja, morate:

- istinski tražiti ulazak kao student posetilac, na ograničen vremenski period kako ga vi navedete, ali ne duže od šest meseci;
- biti primljen na studije koje vodi organizacija koja je u Registru obrazovnih ustanova Ministarstva za decu, školu i porodicu;
- napustiti Britaniju na kraju boravka, po sopstvenoj izjavi;
- imati i plaćati smeštaj za sebe i izdržavane članove porodice bez pomoći iz javnih sredstava; i
- osigurati da vi i izdržavani članovi porodice imate smeštaj i izdržavanje kod rodbine ili prijatelja, te da se ne zapošljavate; i
- biti u stanju da pokrijete troškove povratka ili daljeg putovanja.

Ne smete:

- se zapošljavati u Britaniji;
- se baviti poslovnim aktivnostima u svrhu proizvodnje roba ili pružanja usluga unutar Britanije, uključujući prodaju roba i usluga direktno građanstvu;
- pohađati školu koju finansira vlada;
- biti dete mlađe od 18 godina;
- imati posao na deo radnog vremena (do 20 sati) ili na puno radno vreme tokom raspusta; ne smete biti na praksi ili stažu (bilo plaćenom ili neplaćenom) kao deo studija; ili
- produžiti boravak u Britaniji.

Ako ste iz zemlje za čije je državljanke potrebna viza, za dozvolu za ulazak se prijavite kao student, a ne kao posetilac. Posetioci iz zemalja kojima trebaju vize po isteku posete ne mogu produžavati boravak kao studenti, te je bitno da se odmah prijavite za odgovarajuću vrstu dozvole za ulazak.

Pre nego što se prijavite za dozvolu za ulazak ili putovanje kod neke britanske misije u inostranstvu, morate imati sledeću dokumentaciju:

- formular za prijavu (formular VAF1) za vizu i dozvolu za boravak,
- pasoš,
- noviju fotografiju veličine za pasoš,
- odgovajuću naknadu plaćenu u domaćoj valuti,
- dokumenta koja pokazuju da zadovoljavate uslove za ulazak,

- pismo potvrde prijema na studije (osim za potencijalne studente):

U pismu treba navesti naziv studija, vreme trajanja (datum početka i završetka) i potvrditi da zadovoljavate kriterijume za upis, te da ste ocenjeni kao akademski sposobni da ga pohađate.

- dokaz da možete plaćati studije i izdržavati sebe i porodicu (gde je to relevantno):

Tu bi mogli biti dokazi o vladinom sponzorstvu, pismo od sponzora kojim se potvrđuje da će vas izdržavati, zajedno sa dokazima da to mogu, te sa vašim bankovnim izveštajem. Proverite kod lokalne britanske misije koliko je bankovnih izveštaja potrebno.

- dokaz o smeštaju:

Mada pravila o imigraciji ne traže od studenata koji putuju sami da im je smeštaj spreman, mesto gde ćete studirati mora vam dati informacije o tome kakav je smeštaj dostupan, ili ga može za vas organizovati.

Dozvola ulaska ili pečat koji službenik za imigraciju stavi u pasoš kad stignete u Britaniju navodiće da li se morate registrovati kod policije ili ne. Državljanima zemalja Evropsko ekonomskog prostora, Komonvelta i Švajcarske ne moraju se prijavljivati. Dozvola ulaska ili pečat verovatno će vam reći da se registrujete kod policije ako:

1. imate 16 ili više godina;
2. kao student u Britaniji nameravate da ostanete duže od šest meseci.

Ako vam dozvola ulaska ili pečat traže registraciju, verovatno će i vaš supružnik, partner ili dete dobiti dozvolu boravka ili pečat koji će tražiti da se registruju.

PRIJAVE ZA DOLAZAK NA STUDIJE

Da biste proverili uporedivost svojih sa britanskim kvalifikacijama, obratite se Britanskom savetu ili se pismeno obratite Nacionalnom informativnom centru za akademsko priznavanje (NARIC) u Britaniji. Svaki fakultet i univerzitet samostalno odlučuje o tome koje međunarodne kvalifikacije prihvata, ali provera kod Britanskog saveta ili NARIC centra može vam dati predstavu o tome šta da očekujete.

Uslovi za prijem

Standardni uslovi za prijem na visokoškolske ustanove u Engleskoj, Velsu i Severnoj Irskoj su mađura iz dva ili tri predmeta, zajedno sa svedočanstvom o završenoj srednjoj školi, ili njihov ekvivalent. Za ustanove u Škotskoj, uslov je matura iz pet predmeta ili njen ekvivalent. Ustanove mogu, ako žele, tražiti dodatne kvalifikacije, ali ovo su osnovne. U svim visokoškolskim ustanovama morate pokazati i znanje engleskog jezika (npr. dobrim rezultatom na testu IELTS), ako vam engleski nije prvi jezik. Studije u Britaniji možete započeti sa osnovnim programom, a dosta programa uz rad nude i napredovanje kroz studije do diplome.

Proces prijavljivanja

Da biste se prijavili za kompletne studije, osnovne studije (samo u Engleskoj), ili obrazovne kurseve na visokoškolskim ustanovama, obraćate se jednom kroz centralizovan proces prijema.

To je usluga koju pruža UCAS (Universities and Colleges Admissions System – Sistem prijema na univerzitete i koledže). Svi britanski univerziteti (osim Otvorenog univerziteta), većina koledža i drugih visokoškolskih ustanova, kao i drugih ustanova koje pružaju obrazovanje unutar visokoškolskog sistema, članovi su UCAS-a.

UCAS-ova šema pokriva prijem britanskih, studenata iz EU i drugih zemalja u svim fazama upisa (uključujući upis sa već stečenim bodovima) na dodiplomske programe studija. Možete se prijaviti na najviše šest ustanova putem samo jednog formulara UCAS-a. UCAS kroz svoju službu «Apply» podstiče elektronsko prijavljivanje.

Dodatne informacije:

Vodič: *Studying and living in the United Kingdom 2007-08 (Studiranje i život u Ujedinjenom Kraljevstvu 2007-08)*,

Britanski savet; http://www.educationuk.org/downloads/study_live_uk.pdf

UKCOSA: *The Council for International Education (Savet za međunarodno obrazovanje)* <http://www.ukcosa.org.uk/>

STUDENSTKI RAD

Posebna pravila za studente omogućavaju da radite dok studirate. Mogućnosti uključuju rad na deo radnog vremena ili za vreme raspusta, kao i rad tokom pohađanja nekih predmeta. Možete se čak prijaviti i za produžetak boravka u Britaniji nakon završetka školovanja ili obuke, ili po novom programu koji je vlada uvela za diplomirane studente određenih programa iz prirodnih nauka, matematike i tehničkih nauka.

Pre nego što počnete tražiti posao u Britaniji, morate proveriti da li vam pečat ili nalepnica u pasošu dozvoljavaju da to radite. Studenti sa odgovarajućim pečatom ili nalepnicom mogu raditi pod sledećim uslovima:

- ne možete voditi svoj biznis, biti samozaposleni, pružati usluge kao profesionalni sportista ili zabavljač, ili se baviti nekom strukom na osnovu stalnog zaposlenja;
- novac za koji se nadate da ćete zaraditi povremenim ili radom na raspustu ne može biti deo vaše prijave za useljenje. Morate pokazati da možete pokriti troškove studija i života u Britaniju bez zapošljavanja ili traženja finansijske pomoći od države;
- tokom semestra moći ćete da radite najviše 20 sati sedmično.

Dodatne informacije:

http://www.ukcosa.org.uk/files/pdf/info_sheets/working_during_study.pdf

i http://www.ukcosa.org.uk/student/information_sheets.php#working_during_study

b. Diplomске i postdiplomске stipendije

Informacije o stipendijama i nepovratnoj pomoći mogu se dobiti od ministarstva obrazovanja u vašoj zemlji. Međutim, i lokalna kancelarija Britanskog saveta može vam dati informacije o takvim oblicima pomoći, uključujući i one koje nude same ustanove u Britaniji.

Najznačajnije stipendije dostupne stranim studentima su:

- *British Chevening Scholarships* <http://www.chevening.com/>
- *Commonwealth Scholarships and Fellowship Plan (CSFP)* <http://www.csfp-online.org/>
- *DFID Shared Scholarship Scheme* <http://www.dfid.gov.uk/funding/sharedscholarship.asp>
- *Overseas Research Students Awards Scheme (ORSAS)* <http://www.orsas.ac.uk/>

Konkurencija za stipendije i nepovratnu pomoć (grantove) za studije u Britaniji je izuzetno jaka. Većina organizacija koje daju nepovratnu pomoć insistiraće na tome da zadovoljavate određene kriterijume. Ako ne zadovoljavate sve kriterijume, vaša prijava se ne uzima u razmatranje.

Kad se prijavite, imajte na umu:

- za nepovratnu pomoć se morate prijaviti najmanje godinu dana pre početka studija; rokovi variraju, tako da rok morate proveriti pre prijavljivanja;
- vaša prijava treba biti jasna i koncizna; koristite formular tela koje daje pomoć, ako ga imaju;
- većina tela koja daju pomoć daju sasvim male sume, koje neće pokriti celu sumu za studije.

Uslovi: Za školarine biste trebali pohađati postdiplomске odnosno magistarske studije u Britaniji koje traju najmanje godinu dana. (Pomoć se ponekad daje i za kraće programe). U idealnim okolnostima biste već trebali imati karijeru.

Prijave: Obratite se Britanskom savetu ili britanskoj ambasadi ili komesarijatu u svojoj zemlji, od kojih ćete dobiti detalje. U vreme prijavljivanja biste trebali biti stalno nastanjeni u svojoj zemlji. Kandidate biraju britanske ambasade i komesarijati u inostranstvu.

Programi Evropske unije

Erasmus Mundus: Program I nudi stipendije studentima izuzetnog kvaliteta, za pohađanje magistarskih Erasmus Mundus programa na dva ili više evropskih univerziteta. Program je otvoren za studente iz celog sveta, isključujući one koji su iz zemalja Evropskog ekonomskog područja.

http://ec.europa.eu/education/programmes/mundus/index_en.html

Erasmus Mundus External Co-operation Window: (odnosi se na studente i akademsko osoblje iz odgovarajućih zemalja Afrike, Azije, Kariba, Istočne Evrope, Latinske Amerike, Pacifika i Zapadnog Balkana). *The Erasmus Mundus External Co-operation Window* podržava razmenu studenata, istraživačkih radnika i akademskog osoblja između ustanova u odgovarajućim evropskim i trećim zemljama, na period od jednog do 34 meseca.

<http://eacea.ec.europa.eu/extcoop/call/index.htm>

Koledži i univerziteti u Velikoj Britaniji

Mnoge visokoškolske ustanove u Britaniji imaju ograničen broj stipendija za strane studente. Te stipendije mogu biti ograničene i na studente određenih područja ili iz određenih zemalja. Stupite u kontakt s ustanovom gde studirate da vidite ispunjavate li uslove.

c. Lista vodećih univerziteta i koledža

- University of Oxford : <http://www.ox.ac.uk/>
- University of Cambridge (Cambridge, England, UK) : <http://www.cam.ac.uk/>
- Londons School of Economics and Political Science : <http://www.lse.ac.uk/>
- University College London : <http://www.ucl.ac.uk/>
- Loughborough University : <http://www.lboro.ac.uk/>

- The University of Bristol (Bristol, England, UK) : <http://www.bristol.ac.uk/>
- University of Edinburgh (Edinburgh, Scotland, UK) : <http://www.ed.ac.uk/>
- Royal Holloway, University of London : <http://www.rhul.ac.uk/>
- Aston University : <http://www.aston.ac.uk/>
- King's College London : <http://www.kcl.ac.uk/>
- SOAS, University of London : <http://www.soas.ac.uk/>
- Lancaster University : <http://www.lancs.ac.uk/>
- University of Sheffield (Sheffield, England, UK) : <http://www.shef.ac.uk/>
- University of Manchester : <http://www.manchester.ac.uk/>
- University of Glasgow : <http://www.gla.ac.uk/>
- Queen's Belfast : <http://www.qub.ac.uk/>
- University of Birmingham : <http://www.bham.ac.uk/>
- University of Kent at Canterbury : <http://www.kent.ac.uk/>
- University of Stirling : <http://www.external.stir.ac.uk/>
- University of Surrey : <http://www.surrey.ac.uk/>
- University of Strathclyde : <http://www.strath.ac.uk/>
- University of Wales - Bangor : <http://www.bangor.ac.uk/>
- Swansea University : <http://www.swansea.ac.uk/>
- City University London (London, England, UK) : <http://www.city.ac.uk/>

d. Korisni linkovi za studije u Velikoj Britaniji

Department of Innovation, Universities & Skills [Ministarstvo za inovacije, univerzitete i veštine]	http://www.dfes.gov.uk/providersregister/ http://www.dcsf.gov.uk/recognisedukdegrees/	Informacije o priznatim stepenima u Registru obrazovnih ustanova Britanije
Education UK	www.educationuk.org http://www.educationuk.org/downloads/study_live_uk.pdf	Istraživanje mogućnosti obrazovanja u Britaniji, informacije o školovanju i životu u Britaniji
UCAS: Universities and Colleges Admissions Service (Služba za upis na univerzitete i koledže)	www.ucas.com/apply/index.html Rosehill, New Barn Lane, Cheltenham, Gloucestershire GL52 3LZ, Phone +44 (0)870 112 2211 (applications)	Elektronska prijava za upis na koledže i visokoškolske ustanove u Britaniji
	http://www.ucas.com/students/startapplication/faqs/	Najčešća pitanja: procedura prijavljivanja
UK Border Agency [Granična služba]	http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/studyingintheuk/ www.ukvisas.gov.uk	
UK Council for International Student Affairs (UKCOSA) [Veće za međunarodna studentska pitanja]	UKCOSA, 9–17 St Albans Place, London N1 0NX, telefonske informacije od 13.00 do 16.00 +44 (0)20 7107 9922. www.ukcosa.org.uk http://www.ukcosa.org.uk/student/information_sheets.php	Informacije: smeštaj za strane studente, priprema za studije u Britaniji, zdravlje, studiranje u Britaniji, finansijska podrška

Osiguranje	Association of British Insurers 51 Gresham Street, London EC2V 7HQ, Phone: +44 (0)20 7600 3333, Fax +44 (0)20 7696 8999, Web: www.abi.org.uk	Informacije o pitanjima vezanim za osiguranje i status osiguravajućih kuća
British Council Learning	http://www.britishcouncil.org/learning http://www.britishcouncil.org/learning-funding-your-studies.htm http://www.britishcouncil.org/learning-funding-your-studies.htm www.britishcouncil.org/learning-education-information-sheets	Pružna pomoć u pronalaženju finansijskih sredstava za školovanje, putem programa za stipendije i povezivanjem sa odobrenim web sajtovima
Kursevi engleskog jezika	Education UK: www.educationuk.org/english BBC World Service Learning English: www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish English UK: http://englishuk.com Međunarodni sistem testiranja engleskog jezika: www.ielts.org Learn English: www.learnenglish.org.uk Osiguranje kvaliteta: www.britishcouncil.org/accreditation	Vodič o engleskom jeziku: informacije o kursovima jezika

5. Boravak u Velikoj Britaniji

Kategorije:

- **Ograničena dozvola boravka:**

Dozvola privremenog boravka u Britaniji, za vreme naznačeno na vizi.

- **Neograničena dozvola boravka:**

Nakon što legalno živite u Britaniji određeni vremenski period (obično između dve i pet godina), imate pravo da se prijavite da tu stalno živite, u zavisnosti od kategorije vize koju imate. Proverite informacije o odgovarajućoj kategoriji, da biste znali da li se možete prijaviti za stalni boravak, i koji su uslovi dužine boravka koje morate zadovoljiti.

U svrhu stalne boravišne dozvole za Britaniju, postoje sledeći formulari za prijavu:

(1) Formular SET(M)

- Formular SET(M) je formular za prijavu za stalno nastanjenje venčanih ili nevenčanih parova.
- Već imate privremenu dozvolu boravka u Britaniji (ograničenu dozvolu), kao suprug, supruga, nevenčani ili partner istog pola osobe koja je stalno nastanjena;
- Tu već dve godine živite u toj kategoriji; i
- Još uvek ste u braku ili u nevenčanoj zajednici i planirate da nastavite da živite zajedno.

[http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/ukresidency/settlement/applicationtypes/applicationformset\(m\)/](http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/ukresidency/settlement/applicationtypes/applicationformset(m)/)

(2) Formular SET(O)

Formular SET(O) je formular za mnoge druge vrste zahteva za nastanjenje. Ovaj formular popunjavate ako ste:

- nosilac radne dozvole,
- nadživeli partner,

- kvalifikovani migrant,
- pisac, kompozitor ili umetnik,
- osoba koja dugo boravi u Britaniji,
- osoba koja je u Britaniji u druge svrhe ili iz drugih razloga, koji nisu pokriveni drugim formularima za prijavu (što ne uključuje azil).

Period za kvalifikaciju je obično pet godina.

[http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/ukresidency/settlement/applicationtypes/applicationformset\(o\)/](http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/ukresidency/settlement/applicationtypes/applicationformset(o)/)

(3) Formular SET(DV)

Formular SET(DV) je formular za zahtev za nastanjene žrtava porodičnog nasilja. Popunite formular SET(DV) ako ste u Britaniji živeli sa privremenom dozvolom boravka kao suprug, supruga, nevenčani ili partner istog pola osobe koja je stalno nastanjena, a veza se raspala jer ste bili žtva nasilja u porodici.

(4) Formular SET(F)

Formular SET(F) je formular za zahtev za nastanjenje članova porodice. Popunite formular SET(F) ako ste član porodice osobe koja je stalno nastanjena u Britaniji koja trenutno tu živi, a vi spadate u jednu od sledećih kategorija:

- dete mlađe od 18 godina čiji su roditelj, roditelji ili rođacii stalno nastanjeni u Britaniji i trenutno tu žive;
- usvojeno dete mlađe od 18 godina čiji su roditelj ili roditelji stalno nastanjeni u Britaniji i trenutno tu žive, ili
- roditelj, deda i baka ili drugi izdržavani član porodice stariji od 18 godina osobe koja je stalno nastanjena u Britaniji i trenutno tu živi.

[http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/ukresidency/settlement/applicationtypes/applicationformset\(f\)/](http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/ukresidency/settlement/applicationtypes/applicationformset(f)/)

(5) Formular ELR

Popunite formular ELR ako ste dobili posebnu dozvolu ulaska ili posebnu dozvolu boravka (što je dozvola privremenog boravka u Britaniji koja se daje iz izuzetnih razloga), datu na period od četiri godine ili više, pre 1.4.2003., a i dalje se plašite povratka u zemlju porekla.

<http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/ukresidency/settlement/applicationtypes/applicationformelr/>

Biro za pitanja o imigraciji (IEB) može vam dati savet o dozvolama boravka i prijavama za nastanjenje.

Telefon: 0870 606 7766

Tekst-telefon: 0800 389 8289

Email: indpublicenquiries@ind.homeoffice.gsi.gov.uk

6. Procedura za azil

Kratki pregled nacionalne politike rada u vezi s azilom

Britanska granična služba (UK Border Agency - UKBA), deo Ministarstva unutrašnjih poslova, zadužena je za zakon i politiku rada u vezi sa imigracijom i azilom. Podnosioci azil moraju tražiti lično, bilo na mestu ulaska u Britaniju ili, ako to ne urade pri ulasku, moraju se obratiti jednom od Centara za prijave za azil (u južnom Londonu ili Liverpoolu). Pravo na žalbe je ograničeno i vrlo je malo finansijske i pravne pomoći, što je u velikoj meri smanjilo broj žalbi.

Finansijska podrška i smeštaj

UKBA podržava tražioce azila, ali moraju pokazati da su azil tražili «čim je to razumno bilo moguće» nakon dolaska u Britaniju. Ako to ne mogu uraditi, onda neće dobiti nikakvu podršku. Podrška azilantima sastoji se od finansijske pomoći i (ako je potrebno) smeštaja, ali tražioci moraju pristati na to da ih Služba «raseli» u različite gradove po celoj zemlji.

Kvalitet stambenog smeštaja varira. Nivo podrške zavisi od godina starosti i broja članova porodice, ali iznosi 70% britanske državne pomoći (odnosno 41,40 funti sedmično za samca starosti od 25 godina i više, a 64,96 funte za parove bez dece).

Zaposlenje tokom traženja azila

Tražiocima azila nemaju pravo da rade uz naknadu, osim ako više od 12 meseci čekaju na inicijalnu odluku o zahtevu, a nisu sami krivi za kašnjenje.

Organizacije koje se bave procesom traženja azila i povratka

Prijem zahteva za azil: Granična služba Britanije (UK Border Agency - UKBA)

Pomoć i stambeni smeštaj: UKBA, Odsek za socijalnu zaštitu u lokalnom organu vlasti (samo za decu tražioce azila bez roditeljske pratnje)

Različite agencije za izbeglice tokom procesa pomažu tražiocima azila – Refugee Action, Refugee Council, Migrant Helpline, North of England Refugee Service, Scottish Refugee Council, Northern Refugee Service, Welsh Refugee Council.

Savetovanje pre polaska za program potpomognutog dobrovoljnog povratka: Choices, Safe Haven Yorkshire, North of England Refugee Service, Wolverhampton Asylum Seeker and Refugee Service i IOM.

Pomoć u putovanju i reintegraciji za potpomognuti dobrovoljni povratak: IOM (mada Granična služba mora odobriti sve prijave)

Prinudni povratak ili deportacija: Odeljenje za sprovođenje mera Granične službe.

Dodatne informacije:

- Ministarstvo unutrašnjih poslova: Border Agency Website: <http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/asylum/process/>
- Refugee Council (Savet za izbeglice): <http://www.refugeecouncil.org.uk/>
- Scottish Refugee Council (Škotski savet za izbeglice): <http://www.scottishrefugeecouncil.org.uk/info/>
- Asylum Aid (Pomoć za azil): <http://www.asylumaid.org.uk/>
- UNHCR: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home>
- IOM UK: <http://www.iomlondon.org/>

7. Spajanje porodica

Naseljenje za članove porodice

Dostupno je sledećim kategorijama članova porodice:

- dete mlađe od 18 godina čiji su roditelj, roditelji ili rođaci stalno nastanjeni u Britaniji i trenutno tamo žive;
- usvojeno dete mlađe od 18 godina kome su roditelj ili roditelji stalno nastanjeni u Britaniji i trenutno tamo žive; ili
- roditelj, baka i deda ili drugi izdržavani rođak starosti od 18 godina ili više, osobe koja je stalno nastanjena u Britaniji i trenutno tamo živi;
- suprug, supruga ili nevenčani partner osobe koja je stalno nastanjena u Britaniji i trenutno tamo živi.

Vaš suprug, supruga ili nevenčani partner moraju pokazati da:

- su se venčali ili uspostavili nevenčano partnerstvo pre **četiri** godine;
- da su proveli te **četiri** godine u zajedničkom životu izvan Britanije; i
- da će se sad vratiti u Britaniju da se tu zajedno nastane.

Kad vaš suprug, supruga ili nevenčani partner stignu u Britaniju, dobiće dozvolu da tu žive i rade dve godine. Pred istek te dve godine, ako ste još uvek u braku ili nevenčanoj zajednici i planirate nastaviti da zajedno živite, vaš suprug, supruga ili nevenčani partner mogu se prijaviti da tu stalno žive. U nekim slučajevima, vaš suprug, supruga ili nevenčani partner mogu dobiti dozvolu da se stalno nastane u Britaniji čim stignu.

Deca osoba sa stalnom dozvolom boravka moraju pokazati da:

- ne žive samostalno;

- nisu u braku ili nevenčanoj zajednici;
- nisu samostalno zasnovali porodicu; i
- imaju manje od 18 godina.

Vaše dete mora dobiti dozvolu ulaska u Britaniju pre putovanja. Dozvola će biti u obliku vize ili potvrde o dozvoli ulaska. Da bi je dobilo, dete se mora prijaviti britanskoj diplomatskoj misiji u zemlji u kojoj živi.

Deca roditelja sa privremenom dozvolom boravka:

Deca obično ne mogu doći da žive u Britaniji ako im jedan roditelj živi u drugoj zemlji, osim ako je roditelj koji živi u Britaniji isključivi staratelj nad detetom ili ako postoje drugi ozbiljni razlozi zašto se detetu mora dozvoliti da dođe.

Vaše dete mora dobiti dozvolu da uđe u Britaniju pre putovanja. Dozvola će biti u obliku vize ili potvrde o dozvoli ulaska. Da bi je dobilo, dete se mora prijaviti britanskoj diplomatskoj misiji u zemlji u kojoj živi.

Sledeći rođaci osoba sa dozvolom stalnog boravka se mogu prijaviti:

- majke udovice i očevi udovci stariji od 65 godina; i
- roditelji i dedovi i bake koji putuju zajedno, ako je jedno od njih starije od 65 godina.

U nekim okolnostima sledećim rođacima se može dozvoliti da vam se pridruže u Britaniji:

- sinovi, kćeri, sestre, braća, ujaci, stričevi i tetke stariji od 18 godina; i
- roditelji i bake i dedovi mlađi od 65 godina.

Vaš srodnik mora pribaviti dozvolu da uđe u Britaniju pre putovanja. Ta dozvola će biti u obliku vize ili potvrde o dozvoli ulaska. Da je dobije, mora se obratiti britanskoj diplomatskoj misiji u zemlji u kojoj živi.

Trebaće vam i sledeće:

- vaš pasoš ili putna isprava;
- vaša novija kolor fotografija pasoške veličine (45mm x 35mm);
- naknada za vizu; naknada se ne vraća, i obično je plaćate u lokalnoj valuti zemlje u kojoj se prijavljujete.

Dodatna dokumentacija relevantna za vašu prijavu:

- original vašeg izvoda iz matične knjige rođenih (ako se prijavljujete da se pridružite roditeljima u Britaniji);
- dokaz da vaš sponzor (rođak za kojeg se prijavljujete za spajanje) stalno naseljen u Britaniji, kao što su overena kopija pasoša ili potvrda o registraciji;
- noviji bankovni izveštaji ili štedna knjižica vašeg sponzora i dokaz da je vaš sponzor zaposlen u Britaniji, što može uključivati i platne liste iz kojih se vidi finansijska pomoć koju imate;
- dokaz o smeštaju, kao što su ugovor o hipoteci ili zakupu, i dokaz da vi i vaši izdržavani rođaci možete tu boraviti, ako se radi o iznajmljenom ili smeštaju koji vam dodeljuje lokalni organ vlasti;
- lekarsko uverenje.

Ako se prijavljujete kao roditelj, baka i deda ili drugi rođak nekoga ko je već stalno naseljen u Britaniji i tamo se nalazi, od sponzora morate tražiti da ispuni formular o preuzimanju sponzorstva, koji priključujete svom zahtevu. Potpisom formulara o preuzimanju sponzorstva, vaš sponzor potvrđuje da će biti odgovoran za vaše troškove života i smeštaj tokom boravka u Britaniji, i da mu za to neće trebati dodatna državna pomoć.

Korisni linkovi za spajanje porodice

Immigration Advisory Service [Savetodavna služba za imigraciju]	IAS 3rd Floor, County House 190 Great Dover Street London SE1 4YB Phone: (+44) (0)20 7967 1200 Phone: (+44) (0)20 8814 1559 (duty office open 24 hours a day) Fax: (+44) (0)20 7403 5875	Savet i zastupanje u zakonima o azilu, imigraciji i državljanstvu
--	---	---

	Email: advice@iasuk.org Website: www.iasuk.org	
Granična služba	http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/ukresidency/settlement/applicationtypes/ http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/ukresidency/eligibility/partnersandchildren/ http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/ukresidency/eligibility/relatives/	Informacije o pravima i prijavi za nastanjenje za članove porodice
Služba za vize	http://www.ukvisas.gov.uk/en/howtoapply/infs/inf6familymembers	Najčešća pitanja; kako se pridružiti članovima porodice
Immigration Enquiry bureau [Biro za upite o imigraciji]	Border Immigration Agency, Lunar House, 40 Wellesley Road, Croydon, Surrey, CR9 2BY Phone: 0870 606 7766 E-mail: indpublicenquiries@ind.homeoffice.gsi.gov.uk	Savet o dozvoli boravka i prijavi za nastanjenje za spajanje porodica

8. Sistem zdravstvene zaštite

Javno zdravstvo u Britaniji

Pružalac usluga javnog zdravstva u Britaniji zove se **Nacionalna zdravstvena služba - National Health Services (NHS)**. Usluge koje NHS pruža uključuju bolnice, porodične lekare, specijaliste, stomatologe, apotekare, optičare i službu hitne pomoći. Nisu sve usluge koje NHS pruža besplatne. Osim ako nemaju potpuno izuzeće, pacijenti plaćaju (subvencionisane) fiksne troškove za recepte, preglede vida, naočari koje osigurava NHS i stomatološke usluge. Bolničko lečenje, usluge hitne pomoći i medicinski pregledi i dalje su besplatni.

Pravo na lečenje preko NHS-a

Osnovne grupe za koje NHS pruža besplatno ili subvencionisano medicinsko lečenje su:

- oni koji imaju pravo boravka u Britaniji, a koji su trenutno i nastanjeni u Britaniji (tu ne spadaju britanski državljani koji su nastanjeni u inostranstvu);
- svi koji su u prethodnoj godini bili nastanjeni u Britaniji, ili ako se radi o manje od 6 meseci, veliki deo finansira vlada;
- državljani zemalja EU;
- izbeglice i tražioci azila čije se molbe još razmatraju;
- studenti (koji pohađaju studije duže od 6 meseci, ili ako se radi o manje od 6 meseci, značajan deo finansira vlada);
- svako ko ima radnu dozvolu u Britaniji, ko radi u Britaniji za poslodavca čije je sedište u Britaniji ili je u Britaniji registrovan kao podružnica inostranog poslodavca (ovo uključuje i samozaposlene osobe); morate zaista raditi, a ne samo tražiti posao;
- svaki neplaćeni radnik u dobrovoljnim organizacijama koje nude usluge slične uslugama Zdravstvenog zavoda ili službe za socijalnu zaštitu lokalnog organa vlasti;
- svako ko je došao da za stalno živi u Britaniji; ako podnesete zahtev za stalni boravak nakon što tu dođete, usluge vam se mogu naplaćivati sve dok vam zahtev ne bude odobren;
- svako ko prima britansku penziju kao ratni vojni invalid ili ratna udovica;
- svako koga njegove domaće vlasti upute na specifično lečenje u Britaniji, pod uslovima bilateralnog sporazuma;
- svako ko je u pritvoru po nalogu britanskih organa za imigraciju;
- suprug, supruga ili izdržavana deca svakoga ko je izuzet po gore navedenim kriterijumima, ako stalno žive sa osobom koja ima izuzeće; izuzeće se ne stiče posetama od po nekoliko sedmica ili meseci.

Ako niste u jednoj od kategorija koje vam omogućavaju besplatno lečenje, od vas se može tražiti da platite svoj bolnički tretman. Možda biste, iz tog razloga, hteli da za vreme boravka u Britaniji budete pokriveni zdravstvenim

osiguranjem.

Državljeni zemalja sa kojima Britanija ima recipročne ugovore o zdravstvenoj zaštiti takođe imaju pravo na lečenje preko NHS-a, mada se izuzeća od plaćanja obično ograničavaju na urgentne intervencije. Sledeće zemlje imaju takve sporazume sa Britanijom:

- zemlje članice Evropskog ekonomskog područja,
- Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija.

Registracija kod lekara opšte prakse

Uprava za porodičnu zdravstvenu zaštitu - Family Health Service Authorities (FHSA) objavljuje liste lekara (kao i stomatologa, apotekara i optičara) u svom području, a takve liste mogu se naći u bibliotekama, poštama, turist-biroima i Savetodavnim centrima za građanstvo. Lista lekara opšte prakse može se naći i u oglasnom delu telefonskog imenika.

Kad želite posetiti lekara, obično se traži da zakažete. Dosta lekara imaju otvoreno radno vreme (kad možete doći bez zakazanog termina), što je obično od 9.00 do 11.00 sati pre podne, radnim danom.

Ako ste posetilac u Britaniji, ili imate privremenu dozvolu da tu živite (ograničena dozvola boravka, možda ćete se moći registrovati kod lekara opšte prakse u području gde živite i tamo se besplatno lečiti. Lekar će odlučiti o tome da li će vas registrovati ili ne. Možda nećete moći da dobijete celi spektar bolničkih usluga, jer da biste to mogli, morate biti stalno nastanjeni ili tu živeti najmanje godinu dana. To važi čak i u slučaju ako ste britanski državljanin ili ste ranije tu živeli i radili.

Ako niste sigurni gde da se obratite za zdravstvenu zaštitu, savet o manjim povredama ili da tražite generalni zdravstveni savet, možete nazvati NHS Direct. Broj je 0845 4647. Kad dobijete vezu, naznačite na kojem jeziku želite govoriti i vaš će poziv, ako je potrebno, biti preusmeren preko tumača. Ova telefonska služba dostupna je 24 sata na dan, 7 dana u sedmici. Na pozive odgovaraju medicinske sestre i profesionalni savetnici koji će vam dati poverljiv savet.

Troškovi

Stalno nastanjene osobe ne moraju plaćati lečenje kod lekara opšte prakse ili u bolnici. Stalno nastanjene osobe sa niskim prihodom mogu dobiti dodatnu besplatnu zdravstvenu negu.

Dok vam se viza obrađuje, imate pravo na državnu zdravstvenu zaštitu prekon NHS-a. Cela takva zaštita može biti besplatna, ili samo jedan deo, u zavisnosti od vašeg boravišnog statusa i koliko dugo već živite u Britaniji.

Neke zdravstvene usluge su besplatne za sve. To su:

- tretman koji se pruža u urgentnim centrima ili u NHS-ovom ambulantnom centru koji pruža usluge slične uslugama urgentnog centra;
- tretman za neka infektivna oboljenja (ali za HIV/AIDS, besplatni su samo prva dijagnoza i savetovanje nakon nje);
- obavezno psihijatrijsko lečenje; i
- usluge za planiranje porodice.

Urgentne usluge

U Britaniji se, bez obzira na državljanstvo i mogućnost plaćanja, urgentni pacijenti tretiraju besplatno. Samo ako budete hospitalizovani više od jedne noći, a državljanin ste zemlje sa kojom ne postoji ugovor o recipročnom pružanju usluga, kasnije će se od vas tražiti da platite tretman. Ni pod kakvim okolnostima vam se neće odbiti pružanje hitne medicinske intervencije.

Ako ste fizički sposobni, potrebno je da dođete na urgentno odeljenje najbliže bolnice. Većina takvih odeljenja otvorena su 24 sata.

Koristite opšti broj 999 za hitnu pomoć, policiju i vatrogasce. Ako vi ili porodica budete teško bolesni i treba vam hitna medicinska nega, onda pozovite taj broj i tražite hitnu pomoć. Tražiće se da kažete u čemu je problem i gde se nalazite. Ovaj poziv je besplatan.

Za sva pitanja vezana za zdravlje, NHS ima 24-osatnu liniju za pomoć: 0845 4647

9. Sistem socijalne zaštite

Strani državljani u britanskom sistemu socijalne zaštite

Da li je strani zaposleni pokriven socijalnom zaštitom u Britaniji zavisi od njegovog državljanstva i da li je ranije plaćao doprinose za britansko državno osiguranje:

- državljani zemalja Evropskog ekonomskog područja obično imaju pravo na iste privilegije kao i britanski državljani, pod određenim uslovima;
- državljani trećih zemalja pokriveni su britanskom socijalnom zaštitom ako njihova zemlja ima zaseban sporazum sa Britanijom u vezi sa socijalnom zaštitom.

Ako niste pokriveni britanskom socijalnom zaštitom, korisno je nastaviti uplaćivanje socijalnih doprinosa u zemlji porekla, po sniženoj stopi, da biste zaštitili svoja prava na penziju i sl. To pre odlaska morate proveriti sa službom socijalne zaštite u svojoj zemlji.

Informacija i lista sporazuma dostupni su u Minitarstvu za rad i penzije.

Doprinosi za nacionalno osiguranje

Nacionalno osiguranje uplaćujete ako ste zaposleni ili samozaposleni, a stariji ste od 16 godina, pod uslovom da su vam primanja iznad određenog nivoa. Doprinosi za nacionalno osiguranje uplaćujete da biste izgradili pravo na socijalnu zaštitu, davanja i penziju. Doprinosi za osiguranje automatski vam se odbijaju od plate, ili se obračunavaju kad sami podnosite poresku prijavu.

Različite razrede doprinosa uplaćujete u sledećim situacijama:

- ako ste zaposleni i zarađujete iznad minimalne granice, uplaćujete prvi razred;
- ako ste samozaposleni, uplaćujete drugi razred po osnovnoj fiksnoj stopi, a četvrti razred kao procenat oporezive dobiti;
- ako imate praznine u plaćanju, ili ne plaćate doprinose jer ste na nepovratnoj pomoći, možete dobrovoljno uplaćivati (treći razred) ako želite zaštititi svoje pravo na britansku penziju.

Vrsta i nivo doprinosa zavise od toga koliko zarađujete i da li ste zaposleni ili ste samozaposleni. Doprinosi prestajete plaćati kad ispunite starosnu granicu za državnu penziju. To je trenutno 65 godina za muškarce i 60 za žene, mada se u periodu od 2010. do 2020. očekuje da će se i granica za žene povisiti na 65 godina.

Broj državnog osiguranja

Vaš broj državnog osiguranja (NI broj) je vaš lični broj računa. Broj osigurava da se doprinosi za osiguranje i porezi koje plaćate ispravno evidentiraju na vašem računu. To je i referentni broj za čitav sistem socijalne zaštite.

Da se prijavite za NI broj, morate nazvati broj za evidenciju kod biroa za zapošljavanje - Jobcentre plus NI allocation service helpline, 0845 600 0643. Oni će proveriti da li vam treba broj i preduzeti sve što je potrebno da se obavi razgovor za utvrđivanje identiteta.

Davanja na osnovu plaćenih doprinosa

Imate pravo na sledeća davanja i sume koje ćete primati, a suma će zavisi od onog što ste uplaćivali vi (u nekim slučajevima i vaš supružnik ili nevenčani partner):

- dodatak za traženje posla (samo za prvi razred),
- dodatak za nesposobnost za rad (ako zbog bolesti ili povrede duži period niste u stanju da radite),
- državna penzija,
- dodatna državna penzija (samo prvi razred),
- dodatak za roditelje udovce,
- dodatak za nadživelog člana porodice,
- naknada za nadživelog člana porodice.

Korisni linkovi za medicinske službe i pitanja osiguranja

National Health Service Direct	www.nhsdirect.nhs.uk NHS Direct telefonska služba na broj: 0845 46 47 U bilo koje doba dana ili noći.	Pruža informacije i savet o zdravlju, bolesti i zdravstvenim uslugama, kako bi se pacijentima omogućilo da odluče o zdravstvenoj zaštiti sebe i porodice.
	http://www.nhsdirect.nhs.uk/Find/Results/index.aspx?WT.svl=nav	Pronalaženje lokalne zdravstvene ustanove.
NHS England	http://www.nhs.uk/Pages/homepage.aspx	Informacije o zdravstvu samo za Englesku, uključujući i kako pronaći lokalnu zdravstvenu ustanovu u mestu stanovanja.
Department of Health [Ministarstvo zdravlja]	http://www.dh.gov.uk/en/index.htm http://www.dh.gov.uk/en/Healthcare/Entitlementsandcharges/index.htm	Izrađuje zdravstvenu politiku socijalne zaštite, smernice i publikacije za NHS i pružaoce usluga socijalne zaštite.
	Brošura «Znate li da možda morate plaćati bolničko lečenje dok ste ovde?» [<i>'Did you know that you may have to pay for hospital treatment whilst here?'</i>] http://www.dh.gov.uk/en/Publicationsandstatistics/Publications/PublicationsPolicyAndGuidance/DH_4088879	Informacije o zdravstvenoj zaštiti posetilaca
Zdravstvena i socijalna zaštita u Severnoj Irskoj	http://www.n-i.nhs.uk/	Pristup zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti u Severnoj Irskoj (uključujući pristup službi za akutna stanja, lekarima opšte prakse, zdravstvenim odborima i agencijama, kao i centralnoj državnoj zdravstvenoj službi)
NHS Direct Wales	http://www.nhsdirect.wales.nhs.uk/	Informacije o zdravstvenoj službi u Velsu
NHS Connecting for Health	http://www.connectingforhealth.nhs.uk/	Podrška NHS-u u pružanju boljih i sigurnijih usluga pacijentima, preko novog kompjuterskog sistema i službi koje povezuju lekare opšte prakse i usluge u zajednici sa bolnicama.
HM Revenue & Customs (HMRC) [Poreska i carinska uprava]	http://www.hmrc.gov.uk/	Zadužena za prikupljanje najvećeg dela poreskog prihoda, kao i za isplatu poreskih olakšica i dečijeg dodatka.
	http://www.hmrc.gov.uk/employers/tmanational-insurance.shtml	Informacije o nacionalnom sistemu osiguranja
	http://www.hmrc.gov.uk/nic/tables07_08.htm	Tablice za nacionalno osiguranje 2007-08.
	http://www.hmrc.gov.uk/rates/nic.htm	Stope i davanja: doprinosi za nacionalno osiguranje

Ministarstvo za rad i penzije	http://www.dwp.gov.uk/lifeevent/benefits/ni_number.asp Email: tvp.internationalqueries@thepensionservice.gsi.gov.uk Phone: 44 191 218 7777 Fax: 44 191 218 3836	Informacije i usluge vezane za socijalnu zaštitu, davanja i doprinose.
	http://www.dwp.gov.uk/lifeevent/benefits/social_security_agreements.asp	Sporazumi o socijalnoj zaštiti između Britanije i drugih zemalja
Network UK	http://www.britishcouncil.org/eumobility-working-in-uk-social-security.htm	Neophodne informacije o socijalnoj zaštiti

10. Stambeni smeštaj u Britaniji

Direct Gov	http://www.direct.gov.uk/en/HomeAndCommunity/index.htm	Neophodne informacije o smeštaju preko Odeljenja za dom i zajednicu
Stambeni smeštaj	www.findaproperty.com www.propertyfinder.com www.rightmove.com www.torent.co.uk	Opšte informacije o troškovima zakupnine i vrstama smeštaja
House in Multiple Occupation (HMO) [Zajednički stambeni smeštaj]	http://www.communities.gov.uk/housing/rentingandletting/privaterenting/housesmultiple/	Deljenje stanova, pansiona, motela, studentskih domova
Agencije za nekretnine	Nacionalno udruženje agencija za nekretnine: http://www.naea.co.uk/ www.ukpropertyshop.co.uk	Opšte informacije o agentima za izdavanje i agentima za nekretnine u celoj Britaniji
Sajtovi za pretraživanje u vezi sa smeštajem	www.housepals.co.uk www.loot.com www.fish4.co.uk www.accommodationLondon.net www.intoLondon.com www.accommodation-uk.net/ www.ukaccommodationsearch.co.uk/	Baze podataka za smeštaj koji se deli
Studentski smeštaj	www.accommodationforstudents.com/ www.homesforstudents.co.uk/ www.studentpad.co.uk/	Baze podataka za studentski smeštaj i stanove koji se dele
Socijalni stambeni smeštaj	Savetodavni centar za građane: http://www.cas.org.uk/ Informacije za beskućnike: http://www.paih.org/ Pozitivna diskriminacija u stambenim pitanjima: http://www.paih.org/ Shelter Scotland: http://www.shelterscotland.org.uk/	

11. Priznavanje stranih kvalifikacija i diploma

Ako želite raditi, studirati ili se baviti istraživačkim radom u Britaniji, možda će vam trebati da proverite da li vam se ovde kvalifikacije priznaju. U daljem tekstu ćete naći informacije o klasifikaciji stepena i ekvivalentnosti, kao i informacije o osnovnim kvalifikacijama potrebnim za školovanje i rad u Britaniji.

Provera ekvivalentnosti

Ispitna tela će vam dati informacije o priznavanju njihovih ispita u Britaniji, od obrazovnih ustanova, stručnih tela, poslodavaca i vladinih tela. Ispitna tela će vas obavestiti i o ekvivalentnosti ili relevantnim mestima u okviru za kvalifikacije. Drugi izvori informacija o ekvivalentnosti i priznavanju u Britaniji i u celom svetu su mreže ENIC i NARIC, UK NARIC i UK NRP.

Organi nadležni za priznavanje akademskih i stručnih kvalifikacija

Visokoškolske ustanove i različita tela su: UK NARIC; UK National Europass Centre (UK NEC); Ministarstvo obrazovanja; QAA; UUK; i SCOP.

Kvalifikacije za obuku ili studije u Britaniji

Ako planirate studirati ili se školovati u Britaniji, posetite web sajt Education UK, da saznate kakvi su uslovi upisa na različite programe. Možda ćete morati pokazati zadovoljavajući nivo znanja engleskog jezika, a u tom slučaju morate polagati ispit za International English Language Testing System (IELTS) ili njegov ekvivalent.

National Recognition Information Centre for the United Kingdom (Nacionalni informativni centar za priznavanje kvalifikacija)

Oriel House, Oriel Road
Cheltenham, Gloucestershire
GL50 1XP, United Kingdom

Telefon: +44 (0) 870 990 4088

Fax: +44 (1) 242 258611

E-mail: info@naric.org.uk

<http://www.naric.org.uk/>

<http://www.enic-naric.net/>

UK National Europass Centre <http://www.uknec.org.uk/index.asp?page=38>

UK National Reference Point for Vocational Qualifications

Evaluation of International Qualifications

Telefon: +44 (0)870 9904088

E-mail: info@uknvp.org.uk

Web: <http://www.uknvp.org.uk/>

12. Službe podrške

Javne agencije	Ured komesara za imigracionu službu (OISC) http://www.oisc.org.uk/	Daje savete u vezi sa imigracijom
	Tribunal za azil i imigraciju http://www.ait.gov.uk/	Razmatra žalbe protiv odluka Ministra unutrašnjih poslova i njegovih službi u vezi sa azilom, imigracijom i državljanstvom.
	Savetovalište za građane Web: http://www.citizensadvice.org.uk/	Pomaže ljudima da rešavaju svoje novčane, pravne i druge probleme, tako što pruža informacije i savete. Ima centre u celoj Britaniji.
	Komisija za rasnu jednakost http://www.cre.gov.uk/	Radi na ukidanju diskriminacije, smanjenju nejednakosti, zaštiti ljudskih prava i izgradnji dobrih odnosa, stara se da svi imaju istu priliku da učestvuju u

		životu društva.
	Savetodavna služba za imigraciju (IAS) Telefon: 020 7967 1200 Fax: 020 7403 5875 Web: http://www.iasuk.org/	Pomoć u pitanjima imigracije i azila
	Zajedničko veće za dobrobit imigranata (JCWI) Telefon: +44 02 (0) 7251 8708 Fax: +44 02 (0) 7251 8707 Email info@jcwi.org.uk http://www.jcwi.org.uk/	Besplatni pravni saveti o imigraciji, državljanstvu i azilu, preko savetodavne telefonske linije.
Međunarodne organizacije	Međunarodna organizacija za migracije (IOM) Misija u Velikoj Britaniji 21 Westminster Palace Gardens Artillery Row London, SW1P 1RR Telefon: 020 7233 0001 Fax: 020 7233 3001 Free Phone: 0800 783 2332 Web: http://www.iomlondon.org/	Informacije, savet i pomoć u pitanjima migracija
	Visoki komesarijat Ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR) Strand Bridge House 138 - 142 Strand London, WC2R 1HH Tel.: 020 7759 8090 Fax: 020 7759 8119 E-Mail: gbrloea@unhcr.org http://www.unhcr.org.uk/	Pravne i informativne usluge o pitanjima izbeglištva i azila.
Nevladine organizacije	Amnesty International UK AI England The Human Rights Action Centre 17-25 New Inn Yard London EC2A 3EA Telefon: +44 (0) 20 7033 1500 Fax: +44 (0) 20 7033 1503 E-mail: sct@amnesty.org.uk	http://www.amnesty.org.uk/
	Amnesty International Northern Ireland 397 Ormeau Road Belfast , BT7 3GP Tel.: +44 (0) 28 9064 3000 E-mail: nireland@amnesty.org.uk	
	Amnesty International Scotland 9 Haymarket Terrace Edinburgh EH12 5EZ Tel: +44 (0) 844 800 9088 Fax: +44 (0) 131 313 7000 E-mail: scotland@amnesty.org.uk	
	Amnesty International Wales Temple Court Cathedral Road, Cardiff CF11 9HA Tel.: +44 (0) 29 2078 6415 Fax: +44 (0)29 2078 6416 E-mail: wales@amnesty.org.uk	

	Britanski Crveni krst Ured za Ujedinjeno Kraljevstvo 44 Moorfields London EC2Y 9AL Phone: 0844 871 11 11 Fax: 020 7562 2000 E-mail: information@redcross.org.uk Web: http://www.redcross.org.uk/	
	Resursni centar za migrante http://www.migrantsresourcecentre.org.uk/home.php	Radi sa migrantima i izbeglicama u partnerstvu sa drugim agencijama, na ostvarivanju socijalne pravde i promene, čime se migrantima i izbeglicama omogućava da u potpunosti učestvuju u životu društva.
	OXFAM Opšta pitanja: 0870 333 2700 Poziv iz prekomorskih zemalja: +44 (0) 1865 473727 Web: http://www.oxfam.org.uk/	Nudi hitno snabdevanje hranom i smeštaj, kao i pomoć u nastavi iz jezika i pravnim i zdravstvenim savetima.
Druge organizacije i tela	The Liberty: Vodič o ljudskim pravima http://www.yourrights.org.uk/index.shtml	Radi na zaštiti i širenju prava i sloboda u Engleskoj i Velsu, posebno sa ugroženim grupama: migrantima, izbeglicama, tražiocima azila itd.
	Udruženje pravnika za pitanja imigracije http://www.ilpa.org.uk/	Promoviše i unapređuje savetovanje i zastupanje imigranata
	London Advice Service Alliance http://www.lasa.org.uk/	Promoviše i unapređuje savetovanje i zastupanje imigranata
Linije i centri za pomoć: trgovina ljudima	Britanski centar za trgovinu ljudima Telefon: + 44 (0) 114 252 3891 E-mail: info@ukhtc.org Web: http://www.ukhtc.org/	Pružza zaštitu i pomoć žrtvama
	Udruženje policijskih načelnika Telefon: 020 7084 8950 Web: http://www.acpo.police.uk/	
	Stop the Traffik Phone: +44 (0)207 921 4258 E-mail: info@stopthetraffik.org Web: http://www.stopthetraffik.org/language.aspx	Globalni pokret za borbu protiv rastućeg globalnog kriminala, trgovine ljudima.

13. Sticanje britanskog državljanstva

Naturalizacija

Postoje tri načina da se bude naturalizovan u Britaniji:

- naturalizacija na osnovu braka sa britanskim državljaninom ili stalno nastanjenom osobom (sa stalnom dozvolom boravka u pasošu) - nakon tri godine,
- naturalizacija na osnovu rada, poslovne aktivnosti ili ulaganja u Britaniji - nakon 6 godina,
- naturalizacija na osnovu prava boravka – nakon 6 godina.

Uslovi:

- da imate 18 ili više godina; i
- da ste psihički zdravi; i
- da nameravate nastaviti da živite u Britaniji, ili nastaviti da radite za državnu službu, za međunarodnu organizaciju čiji je Britanija član, ili za firmu ili asocijaciju ustanovljenu u Britaniji; i

- da možete na prihvatljivom nivou komunicirati na engleskom, velškom ili škotskom galskom jeziku; i
- da dovoljno poznajete život u Britaniji; i
- da ste dobrog karaktera; i
- da ispunjavate uslove za stalni boravak (zadovoljavajući vremenski period) – uslov za nastanjenje.

<http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/britishcitizenship/>

Telefon: 0845 010 5200

Email: nationalityenquiries@ind.homeoffice.gsi.gov.uk

14. Informacije i adrese ambasada

Ambasada Republike Albanije

2nd Floor, 24 Buckingham Gate, SW1E 6LB

Tel.: 020 7828 8897

Fax: 020 7828 8869

E-mail: albanianembassy@hotmail.com

Web: www.albanianembassy.co.uk

Ambasada Bosne i Hercegovine

5-7 Lexham Gardens, W8 5JJ

Tel.: 020 7373 0867

Fax: 020 7373 0871

E-mail: bhembassylondon@yahoo.com

Ambasada Republike Hrvatske

21 Conway Street, W1T 6BN

Tel.: 020 7387 2022

Fax: 020 7387 0310

E-mail: croemb.london@mvp.hr

Web: www.uk.mvp.hr

Ambasada Republike Makedonije

Suites 2.1 & 2.2, Buckingham Court, 75-83 Buckingham Gate, SW1E 6PE

Tel.: 020 7976 0535; 020 7976 0538 (Odeljenje za vize)

Fax: 020 7976 0539

E-mail: info@macedonianembassy.org.uk

Web: www.macedonianembassy.org.uk

Ambasada Republike Srbije

28 Belgrave Square SW1X 8QB

Tel.: 020 7235 9049

Fax: 020 7235 7092

E-mail: londre@jugisek.demon.co.uk

Web: www.serbianembassy.org.uk